Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNE PRAVOBRANILKE
LAILE MEDINA,
predstavljeni 30. januarja 2025 [1]

Zadeva C-529/23 P

Evropski parlament
proti

TC

„Pravo institucij – Pravilnik o povračilu in nadomestilu stroškov poslancem Parlamenta – Nadomestilo za parlamentarno pomoč – Izterjava neupravičeno izplačanih zneskov – Člen 41(2) Listine – Pravica do izjave – Pravica do vpogleda v spis – Varstvo osebnih podatkov – Člen 9 Uredbe (EU) 2018/1725 – Člen 26 Kadrovskih predpisov“

I. Uvod

1. Ti sklepni predlogi se nanašajo na pritožbo Evropskega parlamenta, s katero ta predlaga razveljavitev sodbe z dne 7. junija 2023, TC/Parlament (T-309/21, EU:T:2023:315; v nadaljevanju: izpodbijana sodba). Z navedeno sodbo je Splošno sodišče razglasilo za ničen sklep generalnega sekretarja Evropskega parlamenta, s katerim je ta naložil izterjavo dolga enega od poslancev v zvezi z zneskom, ki je bil neupravičeno izplačan iz naslova stroškov za parlamentarno pomoč. Splošno sodišče je prav tako razglasilo za nično obvestilo o dolgovanem znesku, izdano v zvezi z navedenim sklepom.

2. V izpodbijani sodbi je Splošno sodišče v bistvu ugotovilo, da v postopku izterjave, v katerem poslanec zahteva posredovanje informacij, za katere se zdi, da bi lahko bile upoštevne pri dokazovanju, da je akreditirani pomočnik sodeloval pri izvrševanju mandata poslanca, Parlament ne more zavrniti posredovanja zahtevanih informacij, razen če se lahko sklicuje na upravičene razloge. Na podlagi navedene predpostavke je Splošno sodišče ugotovilo, da je Parlament napačno zavrnil posredovanje več kategorij dokumentov poslancu, na katerega se je nanašala zadeva na prvi stopnji, zato je Splošno sodišče ugotovilo, da ni mogoče izključiti, da je bila poslancu odvzeta možnost, da bolje pripravi svojo obrambo.

3. Parlament v pritožbi v okviru glavnega argumenta trdi, da izpodbijane sodbe ni mogoče izvršiti na podlagi člena 266 PDEU zaradi širokega področja uporabe pravice do izjave v postopkih izterjave, kot jo priznava Splošno sodišče. Parlament trdi, da je z navedeno sodbo kršeno načelo svobode mandatov poslancev Parlamenta in obrača dokazno breme, ki ga na podlagi ustaljene sodne prakse nosijo tisti poslanci, kadar morajo dokazati, da so bili stroški za parlamentarno

[1] Jezik izvirnika: angleščina.

pomoč kriti upravičeno. Parlament tudi trdi, da je Splošno sodišče napačno razlagalo druge določbe, ki so upoštevne pri parlamentarnih dejavnostih, kot sta Uredba 2018/1725 [2] in Kadrovski predpisi. [3]

4. Ta zadeva je priložnost, da Sodišče odloči o področju uporabe pravice do izjave in pravice do vpogleda v spis iz člena 41(2) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), ki sta, kot je bilo že večkrat ugotovljeno v sodni praksi, temelj pravice do obrambe v postopkih pred institucijami Unije. Zato bo moralo Sodišče najprej in predvsem ugotoviti, ali je pravni standard, kot ga je opredelilo Splošno sodišče glede presoje upoštevanja – ali kršitve – navedenih pravic v zadevi, kot je ta na prvi stopnji, pravno trden, predvsem glede na načelo dokaznega bremena, ki se uporablja v postopkih izterjave. Ta zadeva Sodišču tudi omogoča razlago drugih upoštevnih določb prava Unije, ki se nanašajo na varstvo osebnih podatkov, glede katerega je Splošno sodišče v izpodbijani sodbi ugotovilo, da ni zadosten razlog za zavrnitev dostopa do informacij, ki ga je zahteval poslanec Parlamenta.

II. Pravni okvir

A. Akt o volitvah poslancev Evropskega parlamenta s splošnimi neposrednimi volitvami

5. Člen 6(1) Akta o volitvah [4] določa:

„Člani Evropskega parlamenta glasujejo posamično in osebno. Pri tem niso vezani na nobena navodila in njihov mandat ni vezan.“

B. Statut poslancev Evropskega parlamenta

6. Člen 2 Statuta poslancev Evropskega parlamenta [5] določa:

„1. Poslanci so svobodni in neodvisni.

[…]“

7. Člen 4 Statuta poslancev Evropskega parlamenta določa:

„Pisni in elektronski zapisi, ki jih je poslanec prejel, pripravil ali poslal, se ne obravnavajo kot dokumenti Parlamenta, razen če so bili vloženi v skladu s poslovnikom.“

[2] Uredba (EU) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL 2018, L 295, str. 39; v nadaljevanju: Uredba 2018/1725).

[3] Uredba št. 31 (EGS), 11 (ESAE) o določitvi Kadrovskih predpisov za uradnike in pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske gospodarske skupnosti in Evropske skupnosti za atomsko energijo (UL 1962, 45, str. 1385), kakor je bila spremenjena (v nadaljevanju: Kadrovski predpisi).

[4] Akt o volitvah predstavnikov Evropskega parlamenta s splošnimi neposrednimi volitvami (UL 1976, L 278, str. 5), priložen Sklepu Sveta 76/787/ESPJ, EGS, Euratom z dne 20. septembra 1976 (UL 1976, L 278, str. 1), kakor je bil spremenjen s Sklepom Sveta 2002/772/ES, Euratom z dne 25. junija 2002 in 23. septembra 2002 (UL, posebna izdaja v slovenščini: poglavje 1, zvezek 4, str. 137, popravek v UL 2009, L 126, str. 23) (v nadaljevanju: Akt o volitvah).

[5] Sklep Evropskega parlamenta z dne 28. septembra 2005 o sprejetju statuta poslancev Evropskega parlamenta (UL 2005, L 262, str. 1, in popravek v UL 2022, L 316, str. 101; v nadaljevanju: Statut poslancev Evropskega parlamenta).

8. Člen 21 Statuta poslancev Evropskega parlamenta določa:

„1. Poslanci imajo pravico do izbire osebnih sodelavcev, ki jim pomagajo.

2. Parlament krije dejanske stroške njihove zaposlitve s strani poslancev.

3. Parlament določi pogoje za uresničevanje te pravice.“

C. Izvedbeni ukrepi v zvezi s Statutom

9. Člen 33 izvedbenih ukrepov v zvezi s statutom[6], naslovljen „Kritje stroškov za parlamentarno pomoč“, določa:

„1. Poslanci imajo pravico do izbire osebnih sodelavcev, ki jim pomagajo. Parlament krije dejanske stroške, ki v celoti in izključno izhajajo iz zaposlitve enega ali več pomočnikov ali uporabe izvajalcev storitev v skladu s temi izvedbenimi ukrepi in pod pogoji, ki jih določi predsedstvo.

2. Krijejo se lahko samo stroški za pomoč, ki je potrebna in neposredno vezana na izvrševanje parlamentarnega mandata poslanca. V nobenem primeru se ne smejo kriti stroški, vezani na zasebno življenje poslanca.“

10. Člen 68 izvedbenih ukrepov v zvezi s statutom, naslovljen „Vračilo neupravičeno izplačanih zneskov“, določa:

„1. Vsi neupravičeno izplačani zneski v skladu s temi izvedbenimi ukrepi se povrnejo. Navodila za izterjavo teh vsot od poslanca, ki ga to zadeva, da generalni sekretar.

2. Vse odločitve glede izterjave [neupravičeno plačanih zneskov] se sprejmejo ob upoštevanju dejanskega izvrševanja poslančevega mandata in nemotenega delovanja Parlamenta, pri čemer poslanca pred sprejetjem omenjene odločitve zasliši generalni sekretar.

[...]“

D. Uredba 2018/1725

11. V uvodni izjavi 22 Uredbe št. 2018/1725 je navedeno:

„Da bi bila obdelava zakonita, bi bilo treba osebne podatke obdelati, ker je to potrebno za opravljanje nalog, ki jih v javnem interesu izvajajo institucije in organi Unije, ali pri izvajanju njihove uradne pristojnosti, ker je to potrebno za izpolnitev pravne obveznosti, ki velja za upravljavca, ali na kateri drugi zakoniti podlagi iz te uredbe, vključno s privolitvijo posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, v obdelavo ali ker je obdelava potrebna za izvajanje pogodbe, katere pogodbena stranka je posameznik, na katerega se nanašajo osebni podatki, ali za izvajanje ukrepov na zahtevo takega posameznika pred sklenitvijo pogodbe. Obdelava osebnih

[6] Sklep predsedstva Evropskega parlamenta z dne 19. maja in 9. julija 2008 o izvedbenih ukrepih v zvezi s statutom poslancev Evropskega parlamenta (UL 2009, C 159, str. 1, in popravek v UL 2022, C 467, str. 46), kakor je bil spremenjen (v nadaljevanju: izvedbeni ukrepi v zvezi s statutom).

podatkov za opravljanje nalog, ki jih v javnem interesu izvajajo institucije in organi Unije, vključuje obdelavo osebnih podatkov, potrebnih za upravljanje in delovanje teh institucij in organov. […]“

12. Člen 4 Uredbe 2018/1725, naslovljen „Načela v zvezi z obdelavo osebnih podatkov“, določa:

„1. Osebni podatki morajo biti:

[…]

(c) ustrezni, relevantni in omejeni na to, kar je potrebno za namene, za katere se obdelujejo (‚najmanjši obseg podatkov‘);

[…]

(e) hranjeni v obliki, ki dopušča identifikacijo posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, le toliko časa, kolikor je potrebno za namene, za katere se osebni podatki obdelujejo; osebni podatki se lahko hranijo daljše obdobje, če bodo obdelani zgolj za namene arhiviranja v javnem interesu, za znanstveno- ali zgodovinskoraziskovalne namene ali statistične namene v skladu s členom 13, pri čemer je treba izvajati ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe iz te uredbe, da se zaščitijo pravice in svoboščine posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki (‚omejitev hrambe‘);

[…]“

13. Člen 9 Uredbe 2018/1725, naslovljen „Prenos osebnih podatkov uporabnikom, ustanovljenim v Uniji, ki niso institucije in organi Unije“, določa:

„1. Brez poseganja v člene 4 do 6 in 10 se osebni podatki prenesejo uporabnikom, ustanovljenim v Uniji, ki niso institucije in organi Unije, le če:

(a) uporabnik izkaže, da so podatki potrebni za opravljanje naloge, ki se izvaja v javnem interesu, ali pri izvajanju javne oblasti, dodeljene uporabniku, ali

(b) uporabnik izkaže, da je prenos podatkov potreben za konkreten namen v javnem interesu, uporabnik pa v primeru, ko obstaja razlog za domnevo, da bi to lahko posegalo v zakonite interese posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ugotovi, potem ko je na preverljiv način pretehtal različne navzkrižne interese, da je prenos osebnih podatkov za ta konkretni namen sorazmeren.

2. Kadar se prenos podatkov na podlagi tega člena izvede na pobudo upravljavca, upravljavec z uporabo meril iz točke (a) ali (b) odstavka 1 dokaže, da je prenos osebnih podatkov potreben in sorazmeren z nameni prenosa.

3. Institucije in organi Unije v skladu s pravom Unije uskladijo pravico do varstva osebnih podatkov s pravico do dostopa do dokumentov.“

E. Kadrovski predpisi

14. Člen 26 Kadrovskih predpisov določa:

„Osebni spis uradnika obsega:

(a) vse dokumente v zvezi z njegovim upravnim statusom in vsa poročila glede njegovih sposobnosti, učinkovitosti in vedenja;

(b) vse uradnikove pripombe na te dokumente.

[…]

Za vsakega uradnika se vodi le en osebni spis.

Uradnik ima tudi po prenehanju dela pravico, da se seznani z vsemi dokumenti v svojem spisu in jih kopira. […]

[…]

Osebni spis je zaupen, vpogled vanj je mogoč le v pisarnah uprave ali na varnem elektronskem mediju. Lahko pa se pošlje Sodišču Evropske unije, če se začne postopek v zvezi z uradnikom.“

III. Dejansko stanje in postopek

A. Ozadje spora

15. Ozadje spora je opisano v točkah od 2 do 26 izpodbijane sodbe. Za namene teh sklepnih predlogov je ozadje spora mogoče povzeti kot sledi.

16. Parlament je 22. maja 2015 z osebo A sklenil pogodbo o zaposlitvi akreditiranega parlamentarnega pomočnika za polni delovni čas v Bruslju (Belgija) za pomoč osebi TC, poslancu Evropskega parlamenta.[7]

17. Oseba TC je 25. februarja 2016 zahtevala, naj Parlament prekine pogodbo z osebo A iz več razlogov, ki so se nanašali na izgubo zaupanja, vključno z odsotnostmi brez utemeljenega razloga in neupoštevanjem pravil o dovoljenjih za opravljanje zunanjih dejavnosti.

18. Po neuspešnem spravnem postopku je Parlament 24. junija 2016 osebo A obvestil o odpovedi pogodbe o zaposlitvi akreditiranega parlamentarnega pomočnika zaradi izgube zaupanja, ker ni spoštoval pravil o dovoljenjih za opravljanje zunanjih dejavnosti.

19. Oseba A je 14. aprila 2017 pri Splošnem sodišču vložila ničnostno tožbo zoper sklep z dne 24. junija 2016.

[7] V teh sklepnih predlogih imenovan tudi „tožeča stranka v postopku na prvi stopnji“.

20. S sodbo z dne 7. marca 2019, L/Parlament (T-59/17, EU:T:2019:140) je Splošno sodišče sklep Parlamenta z dne 24. junija 2016 razglasilo za ničen. Splošno sodišče je namreč ugotovilo, da iz elementov v spisu ni razvidno le to, da je bila oseba TC seznanjena z zunanjimi dejavnostmi osebe A, temveč je bila poleg tega tudi neposredna pobudnica teh dejavnosti.[8] Splošno sodišče je zato menilo, da se razlog, ki ga je Parlament navedel v utemeljitev sklepa o odpovedi pogodbe o zaposlitvi, in sicer izguba zaupanja, ne zdi verjeten. Splošno sodišče je ugotovilo, da je Parlament torej storil očitno napako pri presoji, ko je ugodil zahtevi osebe TC za odpoved pogodbe o zaposlitvi osebe A iz navedenega razloga. Oseba TC v navedeni zadevi ni bila stranka v postopku.

21. Generalni sekretar Parlamenta je z dopisom z dne 8. junija 2020, ki je bil sestavljen v angleščini in poslan po elektronski pošti 30. julija 2020, obvestil osebo TC o začetku postopka za izterjavo neupravičeno izplačanih zneskov na podlagi člena 68 izvedbenih ukrepov v zvezi s statutom v skupnem znesku 78.838,21 EUR v zvezi s parlamentarno pomočjo, ki jo je osebi TC zagotavljala oseba A.

22. Oseba TC je bila z istim dopisom v skladu s členom 68(2) izvedbenih ukrepov v zvezi s statutom pozvana, naj v roku dveh mesecev predloži pripombe in dokaze, s katerimi želi ovreči predhodne ugotovitve Parlamenta v zvezi z zunanjimi dejavnostmi, ki jih je oseba A izvedla z vedenjem osebe TC in po njenih navodilih od 22. maja 2015 do 22. novembra 2016, ter dokaže, da je oseba A v istem obdobju dejansko opravljala naloge akreditiranega parlamentarnega pomočnika.

23. Oseba TC je 4. avgusta 2020 Parlament zaprosila, naj ji posreduje:

– osebni spis osebe A v Parlamentu (vse dokumente v zvezi z njegovo zaposlitvijo in delom), vključno z informacijami o tem, kolikokrat je bil Parlament zaprošen za zaščito osebe A, in podatke o njegovi navzočnosti (podatke z njegove izkaznice, ki omogoča vstop v Parlament);

– kopije dopisov, izmenjanih s predstavniki Parlamenta v zvezi z delom osebe A;

– celoten spis v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 7. marca 2019, L/Parlament (T-59/17, EU:T:2019:140).

24. Generalni sekretar Parlamenta je 4. septembra 2020 osebi TC poslal dopis z dne 3. septembra 2020, ki je bil sestavljen v litovščini, z v bistvu enako vsebino kot dopis z dne 8. junija 2020 iz točke 21 zgoraj. V prilogi k dopisu z dne 3. septembra 2020 sta bila kopija sodbe v zadevi L/Parlament (T-59/17, EU:T:2019:140) in obračun zneskov, ki jih je Parlament plačal osebi A.

25. Oseba TC je 22. septembra 2020 Parlament opomnila glede zahteve iz točke 23 zgoraj in zahtevala tudi zapisnik o spravnem postopku med njo in osebo A v litovščini ter kopijo „vseh elektronskih sporočil iz leta 2015, 2016 in 2019“.

26. Parlament je 27. oktobra 2020 osebi TC posredoval različne dokumente v zvezi s prenehanjem pogodbe osebe A.

[8] Glej zlasti sodbo L/Parlament (T-59/17, EU:T:2019:140, točka 35).

27. Oseba TC je 29. oktobra 2020 Parlamentu posredovala svoje predhodne pripombe in nekaj dokumentov, pri čemer je poudarila, da od Parlamenta še vedno ni prejela dokumentov in podrobnih informacij v zvezi z obdobjem zaposlitve osebe A in da še ni mogla preučiti nekaterih informacij, ki so ji bile posredovane z elektronskim sporočilom z dne 27. oktobra 2020. Zato je zahtevala, naj se ji dovoli, da naknadno posreduje druge informacije in dokaze.

28. Oseba TC je 20. novembra 2020 Parlament ponovno zaprosila za informacije, ki jih je zahtevala 4. avgusta in 22. septembra 2020, zlasti podatke v zvezi z dostopom osebe A do Parlamenta ter kopijo elektronskih sporočil iz leta 2015, 2016 in 2019.

29. Oseba TC je 24. novembra 2020 Parlamentu posredovala dodatne pripombe in dokaze poleg tistih, ki mu jih je poslala 29. oktobra 2020.

30. Generalni direktor Parlamenta za finance je 27. novembra 2020 osebo TC obvestil, da se je rok, določen za predložitev pripomb in dokazov v okviru postopka izterjave, ki ga ureja člen 68 izvedbenih ukrepov v zvezi s statutom, iztekel 4. novembra 2020, da pa se lahko, če se želi seznaniti z informacijami v zvezi z osebo A, obrne na dve osebi, katerih elektronski naslov je priložil, ne da bi te zahteve lahko vplivale na navedeni postopek.

31. Oseba TC je 1. decembra 2020 izpodbijala trditve iz sporočila z dne 27. novembra 2020. Poleg tega je svoje zahteve za dokumente naslovila na osebi, navedeni v sporočilu.

32. Generalni direktor za finance je 8. januarja 2021 osebi TC posredoval zapisnik o spravnem postopku v litovščini, dostop do drugih zahtevanih dokumentov pa ji je zavrnil. Poleg tega je generalni direktor za finance osebi TC odobril petnajstdnevni rok za predložitev dodatnih pripomb, kar je oseba TC storila 21. januarja 2021.

33. Generalni sekretar Parlamenta je s sklepom z dne 16. marca 2021 ugotovil, da je navedena institucija neupravičeno izplačala znesek 78.838,21 EUR v zvezi z zaposlitvijo osebe A v obdobju od 22. maja 2015 do 22. novembra 2016 in da bi bilo treba navedeni znesek izterjati od osebe TC (v nadaljevanju: izpodbijani sklep).

34. Generalni direktor za finance je 31. marca 2021 kot odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil izdal obvestilo o dolgovanem znesku št. 7010000523, na podlagi katerega je od osebe TC odredil izterjavo zneska 78.838,21 EUR in jo pozval, naj ta znesek plača najpozneje do 30. maja 2021 (v nadaljevanju: obvestilo o dolgovanem znesku). Istega dne je generalni direktor za finance osebo TC obvestil o izpodbijanem sklepu in obvestilu o dolgovanem znesku.

B. Ničnostna tožba, vložena pri Splošnem sodišču, in izpodbijana sodba

35. Oseba TC je 24. maja 2021 pri sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo za razglasitev ničnosti izpodbijanega sklepa in obvestila o dolgovanem znesku.

1. Delna ustavitev postopka

36. Najprej je treba navesti, da iz izpodbijane sodbe[9] izhaja, da je Parlament po preverjanju v okviru postopka pred Splošnim sodiščem ugotovil, da se je marca 2016 odločil prekiniti izplačevanje osebnih prejemkov in potnih stroškov osebe A od 1. aprila 2016. Zato se je generalni sekretar Parlamenta 8. novembra 2022 odločil umakniti izpodbijani sklep *ab initio* v zvezi z zneskom 28.083,67 EUR. V zvezi z navedeno odločitvijo je bil izdan dobropis.

37. V skladu s tem je Splošno sodišče na zahtevo Parlamenta in na podlagi pripomb osebe TC ugotovilo, da je tožba postala brezpredmetna ter da ni potrebe po odločanju o zakonitosti zadevnega sklepa in obvestila o dolgovanem znesku, v kolikor se nanašata na zgoraj navedeno.[10]

2. Preostanek ničnostne tožbe

38. V zvezi s preostankom ničnostne tožbe je oseba TC, tožeča stranka v postopku na prvi stopnji, navedla pet tožbenih razlogov, od katerih je drugi tožbeni razlog, ki je edini upošteven za obravnavano pritožbo,[11] temeljil na pravici do izjave, pravici do vpogleda v spis in obveznosti obrazložitve, kot je določena v členu 41(2) Listine.

39. V izpodbijani sodbi je Splošno sodišče po navedbi pravil glede kritja stroškov za parlamentarno pomoč in izterjave neupravičeno izplačanih zneskov v zvezi s tem[12] navedlo, da je Parlament osebi TC predložil le nekatere zahtevane dokumente,[13] in sicer (i) zapisnik spravnega postopka med osebo TC in osebo A v litovščini,[14] ter (ii) dokumente v zvezi z odpovedjo pogodbe z osebo A.[15]

40. V nasprotju s tem pa so bile zahteve glede preostalih kategorij dokumentov zavrnjene z dopisom z dne 8. januarja 2021.[16] Zavrnitev se je nanašala zlasti na (i) kopijo „vseh elektronskih sporočil iz leta 2015, 2016 in 2019“, ki so navedene v elektronskem sporočilu osebe TC z dne 22. septembra 2020, (ii) kopijo korespondence, ki jo je oseba TC izmenjala s predstavniki Parlamenta v zvezi z delom osebe A, (iii) celoten spis v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 7. marca 2019, L/Parlament (T-59/17, EU:T:2019:140), ter (iv) osebni spis osebe A v Parlamentu.[17]

41. V zvezi s tem je Splošno sodišče v točkah 90 in 91 izpodbijane sodbe navedlo, da če je poslanec pozvan, naj Parlamentu predloži dokaz, da je akreditirani parlamentarni pomočnik delal zanj oziroma zanjo v zvezi z njegovim oziroma njenim mandatom, lahko poslanec na podlagi pravice do izjave od zadevne institucije zahteva, naj mu posreduje informacije, s katerimi razpolaga in za katere se zdi, da so upoštevne. V zvezi s tem velja, da kadar Parlament prejme tako zahtevo, ne sme

9 Točki 27 in 28 izpodbijane sodbe.

10 Točke 32 in od 36 do 42 ter točka 1 izreka izpodbijane sodbe.

11 Preostali tožbeni razlogi so se v bistvu nanašali na kršitev načela obravnave v razumnem roku iz člena 41(1) Listine, napačno presojo dokazov, ki jih je predložila oseba TC kot dokazilo, da je oseba A opravljala naloge parlamentarnega pomočnika, ter kršitev obveznosti obrazložitve pri določitvi zneska, ki naj se izterja.

12 Točke od 45 do 53 izpodbijane sodbe.

13 Točki 87 in 88 izpodbijane sodbe.

14 Glej točko 32 teh sklepnih predlogov.

15 Glej točko 26 teh sklepnih predlogov.

16 V nasprotju s trditvami Parlamenta je Splošno sodišče ugotovilo, da so trditve osebe TC v zvezi z dopisom z dne 8. januarja 2021 dopustne. Glej točke od 73 do 80 izpodbijane sodbe.

17 Glej točke 23, 25 in 28 teh sklepnih predlogov.

zavrniti posredovanja zahtevanih podatkov, ne da bi kršil pravico do izjave, razen če v utemeljitev te zavrnitve ne navede razlogov, ki jih je mogoče šteti za upravičene, na eni strani, glede na okoliščine primera in, na drugi strani, pravil, ki se uporabljajo.

42. Na podlagi presoje specifičnega dejanskega stanja zadeve je Splošno sodišče ugotovilo, da so bili razlogi, na katere se je skliceval Parlament v dopisu z dne 8. januarja 2021, s katerim je zavrnil dostop osebe TC do kategorij dokumentov iz točke 40 zgoraj, neutemeljeni oziroma niso bili zadostni. Nadalje, ker Parlament ni pravilno utemeljil zavrnitve posredovanja dokumentov, ki bi po mnenju Splošnega sodišča verjetno omogočili osebi TC učinkovito uveljavljanje svoje pravice do izjave, ni bilo mogoče izključiti, da je bila oseba TC prikrajšana za priložnost, da bolje pripravi svojo obrambo v postopku, ki je bil uveden zoper njo v zvezi z izterjavo zneskov, izplačanih iz naslova stroškov za parlamentarno pomoč. [18]

43. V navedenih okoliščinah je Splošno sodišče sprejelo drugi tožbeni razlog v delu, v katerem se je nanašal na kršitev pravice do izjave. Brez presoje preostalih tožbenih razlogov in trditev osebe TC je Splošno sodišče tudi razglasilo za ničen izpodbijani sklep in obvestilo o dolgovanem znesku v delu, v katerem se nanašata na osebne prejemke, socialne stroške in potne stroške, povezane z zaposlitvijo osebe A v obdobju med 22. majem 2015 in 31. marcem 2016 glede zneska 50.754,54 EUR. [19]

IV. Predlogi strank pred Sodiščem

44. Parlament v pritožbi, vloženi 17. avgusta 2023, predlaga, naj Sodišče:

– izpodbijano sodbo razveljavi;

– dokončno odloči o sporu pred Splošnim sodiščem tako, da ugodi predlogom Parlamenta v postopku na prvi stopnji;

– osebi TC naloži plačilo stroškov postopka pred Splošnim sodiščem in pred Sodiščem.

45. Oseba TC Sodišču predlaga, naj pritožbo zavrne in plačilo stroškov naloži Parlamentu.

46. Obravnava je potekala 28. novembra 2024.

V. Presoja

47. Parlament v utemeljitev pritožbe navaja pet razlogov:

– v okviru prvega pritožbenega razloga se sklicuje na neupoštevanje predmeta postopka na prvi stopnji in na pripravljalno naravo dopisa z dne 8. januarja 2021, kršitev pravice do izjave ter neupoštevanje ustaljene sodne prakse glede učinka nepravilnosti na procesni akt;

– drugi, tretji in četrti pritožbeni razlog se nanašajo na ugotovitve Splošnega sodišča glede: (i) elektronskih sporočil osebe TC iz leta 2015, 2016 in 2019 ter korespondence s službami Parlamenta glede dela osebe A; (ii) osebnega spisa osebe A, vključno z uporabo njene izkaznice

[18] Točki 130 in 131 izpodbijane sodbe.

[19] Točki 132 in 133 ter točka 2 izreka izpodbijane sodbe.

za vstop v Parlament; ter (iii) celotnega spisa v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 7. marca 2019, L/Parlament (T-59/17, EU:T:2019:140);

– peti pritožbeni razlog se nanaša na ugotovitev Splošnega sodišča, da bi lahko oseba TC zgolj na podlagi pravice do izjave od Parlamenta zahtevala posredovanje katere koli informacije, ki bi ji omogočala predložiti svoje pripombe.

48. V delu, v katerem se peti pritožbeni razlog nanaša na izpodbijanje področja uporabe, ki ga Splošno sodišče priznava pravici do izjave v okviru postopka izterjave neupravičeno izplačanih zneskov iz naslova stroškov za parlamentarno pomoč, bom presojo začela z analizo navedenega pritožbenega razloga.

49. Prav to področje uporabe je bilo premisa, na katero je Splošno sodišče pozneje oprlo svojo analizo zakonitosti odločitve Parlamenta o zavrnitvi razkritja informacij, ki jih je zahtevala oseba TC, na podlagi katere je nato tudi utemeljilo svojo presojo.

50. Še več, ker se prvi pritožbeni razlog nanaša predvsem na doslednost razlogovanja Splošnega sodišča pri uporabi navedenega področja uporabe v zadevi na prvi stopnji – zlasti glede neizvedbe analize upoštevnosti informacij, ki so bile zahtevane za potrebe obrambe osebe TC –, bom svojo analizo navedenega pritožbenega razloga združila z analizo petega pritožbenega razloga.

51. Nazadnje je pomembno poudariti, da tudi če bi se na podlagi presoje prvega in petega pritožbenega razloga Parlamenta izkazalo, da sta ta razloga utemeljena, Sodišču načeloma ne bi bilo treba obravnavati preostalih pritožbenih razlogov. Zato svojo analizo drugega, tretjega in četrtega pritožbenega razloga ponujam kot alternativo.

A. Prvi in peti pritožbeni razlog

52. V okviru prvega in petega pritožbenega razloga Parlament v bistvu izpodbija ugotovitve Splošnega sodišča iz točk 90 in 91 izpodbijane sodbe.

53. Parlament zlasti trdi, da je Splošno sodišče brez posebnega razlogovanja ugotovilo, da lahko poslanec Parlamenta na podlagi pravice do izjave iz člena 41(2)(a) Listine od institucij Unije zahteva posredovanje katerega koli elementa, ki se zdi upošteven pri dokazovanju zakonite uporabe stroškov za parlamentarno pomoč. Parlament trdi, da taka pravica nima nobene podlage v besedilu navedene določbe ali v sodni praksi sodišč Unije. Parlament nadalje trdi, da pravica do vpogleda v spis iz člena 41(2)(b) Listine zadevni osebi že omogoča dostop do vseh upoštevnih informacij v okviru upravnega postopka. Med pravico do izjave in pravico do vpogleda v spis ni vrzeli, ki bi jo bilo treba zapolniti z razlago. Nazadnje, Parlament Splošnemu sodišču očita, da je področje uporabe pravice do izjave, kot je opredeljeno v izpodbijani sodbi, nedosledno uporabil, zlasti ker ni že na začetku presoje opredelil, ali so kategorije dokumentov, ki jih je zahtevala oseba TC, domnevno upoštevne zanjo v okviru postopka izterjave.

54. Oseba TC zavrača trditve Parlamenta. Navaja, da Parlament niti v dopisu z dne 8. januarja 2021 niti med postopkom pred Splošnim sodiščem ni izpodbijal njene pravice do pridobitve informacij v okviru postopka izterjave. Oseba TC na podlagi tega trdi, da Parlament v okviru petega pritožbenega razloga utemeljuje svojo zavrnitev posredovanja informacij na podlagi novih trditev, o katerih Splošno sodišče ni imelo priložnosti odločati, zato bi jih bilo treba

razglasiti za nedopustne. Oseba TC nadalje trdi, da je pravica prejeti informacije od Parlamenta v okviru postopka izterjave del splošne pravice do dobrega upravljanja iz člena 41 Listine, ki je Parlament ni izpolnil.

55. Člen 41 Listine, naslovljen „Pravica do dobrega upravljanja“, v odstavku 1 določa, da ima vsakdo pravico, da institucije, organi, uradi in agencije Unije njegove zadeve obravnavajo nepristransko, pravično in v razumnem roku. Odstavek 2 navedenega člena nadalje določa, da ta pravica vključuje (a) pravico vsake osebe, da se izjasni pred sprejetjem kakršnega koli posamičnega ukrepa, ki jo prizadene, in (b) pravico vsake osebe do vpogleda v svoj spis ob spoštovanju legitimnih interesov zaupnosti ter poklicne in poslovne tajnosti.

56. V zvezi s pravico do izjave iz besedila člena 41(2)(a) Listine izhaja, da navedena pravica vsaki osebi zagotavlja možnost, da koristno in učinkovito poda svoje stališče v upravnem postopku pred sprejetjem vsake odločbe, ki bi lahko negativno vplivala na njene interese.[20] Uporablja se tudi, če ustrezna zakonodaja izrecno ne določa take procesne zahteve,[21] njen glavni namen pa je, kot izhaja iz sodne prakse Sodišča, zadevni osebi omogočiti, da predloži informacije v prid sprejetju ali nesprejetju upravne odločbe oziroma ali taki ali drugačni vsebini odločbe.[22] Poleg tega to pristojnemu organu tudi omogoča, da pri sprejemanju odločbe, s katero se konča postopek pred upravnim organom Evropske unije, upošteva vse upoštevne elemente.[23]

57. Nasprotno pa člen 41(2)(b) Listine določa pravico do vpogleda v spis, ki je povezana s pravico osebe, da upravni organi njene zadeve obravnavajo nepristransko in pravično.[24] Nanaša se na osebe, zoper katere teče postopek, in iz določbe izhaja, da mora zadevna institucija zadevni osebi omogočiti proučitev vseh dokumentov v spisu preiskave, za katere je verjetno, da bodo upoštevni pri njeni obrambi, s čimer se olajša razumevanje dokazne podlage, na kateri bo sprejeta odločitev. Vpogled v spis mora navedenim osebam tudi omogočiti seznanitev z razlogovanjem, na katerem temelji zadevni postopek, da lahko lažje predstavijo nasprotne argumente, kadar uveljavljajo pravico do izjave.[25]

58. Kot je Sodišče večkrat navedlo, temeljna pravica do obrambe v upravnih postopkih, ki je bistveni del pravnega reda Unije, temelji na pravici do izjave in pravici do vpogleda v spis.[26]

59. V obravnavani zadevi Sodišču najprej predlagam, naj zavrne trditev osebe TC, da ker Parlament v postopku pred Splošnim sodiščem ni nasprotoval njeni pravici do pridobitve informacij v okviru postopka izterjave, bi bilo treba peti pritožbeni razlog razglasiti za nedopusten. V zvezi s tem naj zadošča navedba, da je bilo glavno vprašanje, ki ga je v izpodbijani sodbi obravnavalo Splošno sodišče, ali lahko oseba TC trdi, da je Parlament nepravilno zavrnil posredovanje informacij, ki jih je zahtevala v okviru postopka na podlagi člena 68 izvedbenih

[20] Glej v zvezi s tem sodbo z dne 30. januarja 2024, Agentsia „Patna infrastruktura“ (Evropsko financiranje cestne infrastrukture) (C-471/22, EU:C:2024:99, točka 42 in navedena sodna praksa).

[21] Glej v zvezi s tem sodbo z dne 30. novembra 2023, MG/EIB (C-173/22 P, EU:C:2023:932, točka 22 in navedena sodna praksa).

[22] Glej med drugim sodbo z dne 13. junija 2024, C (Stečajni in likvidacijski upravitelji, ki jih imenuje sodišče) (C-696/22, EU:C:2024:499, točka 108 in navedena sodna praksa). Glej tudi sodbo z dne 16. februarja 2012, Svet in Komisija/Interpipe Niko Tube in Interpipe NTRP (C-191/09 P in C-200/09 P, EU:C:2012:78, točka 76).

[23] Sodba z dne 13. junija 2024, C (Stečajni in likvidacijski upravitelji, ki jih imenuje sodišče) (C-696/22, EU:C:2024:499, točka 108 in navedena sodna praksa).

[24] Glej sodbo z dne 22. marca 2023, Satabank/ECB (T-72/20, EU:T:2023:149, točka 80), v kateri je določena usmeritev sodne prakse, ki bi jo Splošno sodišče zlahka potrdilo.

[25] Peers, S., Hervey, T., Kenner, J., in Ward, A. (uredniki), „Article 41“, *The EU Charter of Fundamental Rights - A Commentary*, Hart Publishing, Oxford, 2021, str. 1125.

[26] Glej v tem smislu sodbi z dne 20. decembra 2017, Prequ' Italia (C-276/16, EU:C:2017:1010, točka 45 in navedena sodna praksa), in z dne 30. novembra 2023, Sistem ecologica/Komisija (C-787/22 P, EU:C:2023:940, točka 150 in navedena sodna praksa).

ukrepov v zvezi s statutom. V ta namen je Splošno sodišče najprej in predvsem opredelilo pravni standard za presojo zakonitosti odločitve Parlamenta. Zato Parlament sme, v okviru obravnavane pritožbe, izpodbijati navedeni standard in posledično trditi, da je Splošno sodišče v izpodbijani sodbi napačno uporabilo pravo, o čemer mora Sodišče odločiti v obravnavani zadevi.

60. Drugič, pomembno je poudariti, da ugotovitev Splošnega sodišča iz točke 90 izpodbijane sodbe, v kateri poslancem Parlamenta priznava dostop do upoštevnih informacij v okviru postopkov izterjave, temelji na pravici do izjave, kot izhaja iz člena 41(2) Listine. To nadalje potrjujeta točki 131 in 132 izpodbijane sodbe, v katerih je Splošno sodišče sprejelo tožbeni razlog tožeče stranke v postopku na prvi stopnji „v delu, v katerem se nanaša na kršitev pravice do izjave“.

61. S tega vidika Splošnemu sodišču ne bi smeli očitati, kot trdi Parlament, oblikovanja „nove pravice do dostopa do informacij“. Splošno sodišče je namreč svoje ugotovitve utemeljilo z navedbo, da ker niso bile posredovane zahtevane informacije, ki bi po mnenju navedenega sodišča zadevni osebi verjetno omogočile učinkovito uveljavljanje pravice do izjave, ni mogoče izključiti, da je bila poslancu Parlamenta odvzeta možnost, da bolje pripravi svojo obrambo. Navedeno razlogovanje ustreza načinu, na katerega je Sodišče razvilo pravico do izjave v svoji sodni praksi, in sicer kot del splošnejše pravice do obrambe v upravnih postopkih. Navedeno trditev Parlamenta bi torej bilo treba zavrniti.

62. Glavno vprašanje, na katero je torej treba odgovoriti v obravnavani zadevi, je, ali mora Parlament na podlagi pravice do izjave, kot jo zagotavlja člen 41(2) Listine, posredovati *katere koli* informacije, ki jih zahteva poslanec Parlamenta in za katere se zdi, da so upoštevne v okviru postopka izterjave neupravičeno izplačanih zneskov iz naslova stroškov za parlamentarno pomoč, razen če lahko ponudi ustrezno utemeljitev.

63. Naj uvodoma navedem, da – kot izhaja iz točk 56 in 57 teh sklepnih predlogov – pravica do izjave osebi omogoča, da predstavi svoja stališča glede vsebine odločbe, ki jo namerava sprejeti upravni organ Unije v okviru upravnega postopka. Pri tem se lahko njeno stališče nanaša tudi na predlog, naj se zadevna odločba ne sprejme. V vsakem od navedenih primerov pa stališče zadevne osebe ne bi smelo temeljiti na abstraktnih elementih, ampak na specifičnih dokumentih iz spisa zadevnega postopka.[27] Z vidika koncepta sta torej pravica do izjave in pravica do vpogleda v spis tesno povezani, kar izhaja tudi iz zgradbe člena 41(2) Listine in sodne prakse Sodišča glede razlage navedene določbe.

64. Iz tega izhaja, da je za namene učinkovitega uveljavljanja pravice do izjave treba omogočiti dostop do dokumentov, zbranih v različnih fazah upravnega postopka in vloženih v spis.[28] Kršitev pravice do izjave je torej mogoče ugotoviti le, če se zavrne dostop do dokumentov iz navedenega spisa, pri čemer je seveda treba spoštovati legitimne interese zaupnosti ter poklicne in poslovne tajnosti, kot zahteva člen 41(2)(b) Listine.

65. V zvezi s tem je pomembno navesti, da je način, kako je oblikovan spis v upravnem postopku, odvisen od dokaznega bremena, ki se uporablja v konkretnem postopku. V okviru postopka v zvezi z upravnimi sankcijami spis v osnovi sestavljajo na primer elementi, zaradi katerih je bil postopek

[27] Če posebna norma tako določa, se pravica do izjave nanaša tudi na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki ga izda uprava, na primer v konkurenčnih postopkih. Glej člen 27(1) Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (UL, posebna izdaja v slovenščini: poglavje 8, zvezek 2, str. 205, ter popravka v UL 2015, L 100, str. 81, in UL 2019, L 142, str. 72).

[28] Kot bo navedeno v nadaljevanju, je za to morda potrebno določeno sodelovanje zadevne institucije Unije, v obravnavani zadevi Parlamenta.

uveden, in dokumenti, ki jih zbere pristojni organ v okviru preiskave, ki jo vodi, saj mora navedeni organ v svoji končni odločbi dokazati obstoj kršitve.[29] Vpogled v spis praviloma vključuje dostop do obremenilnih in razbremenilnih dokazov.[30]

66. V nasprotju s tem pa je v okviru postopkov izterjave na podlagi člena 68 izvedbenih ukrepov v zvezi s statutom dokazno breme na strani poslancev Parlamenta. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča, ki je pravilno citirana v točki 53 izpodbijane sodbe, morajo poslanci, ki zaprosijo Parlament za finančno kritje stroškov v zvezi s pomočjo osebnih sodelavcev, dokazati, da so bili ti stroški dejansko plačani in da ustrezajo pomoči, ki je potrebna in neposredno povezana z izvrševanjem mandata.[31] Natančneje, tak poslanec mora na podlagi ustrezne zahteve pristojnega organa Parlamenta predložiti vse dokaze, ki so mu na voljo in iz katerih izhaja, da je njegov oziroma njen pomočnik dejansko opravil zadevno delo ter da je bilo navedeno delo dejansko opravljeno v povezavi z izvrševanjem njegovega oziroma njenega mandata.[32]

67. Iz tega izhaja, kot je na obravnavi potrdil Parlament, tožeča stranka v postopku na prvi stopnji pa temu ni ugovarjala, da upravni spis v postopku izterjave stroškov za parlamentarno pomoč sestavljajo, poleg elementov, ki so bili povod za uvedbo postopka, predvsem pripombe in dokazi, ki jih predloži zadevni poslanec. Prav tako mora vsebovati vse dodatne informacije, na podlagi katerih Parlament na svojo pobudo utemelji končno odločitev. V prvem primeru velja, da ima poslanec Parlamenta, ker je vir navedene dokumentacije, nujno tudi dostop do nje. V drugem primeru pa bo moral Parlament navedeni dokument vložiti v spis, ob spoštovanju omejitev glede zaupnosti in poslovne tajnosti iz člena 41(2)(b) Listine. Naj spomnim, da nobeden od dokazov, o katerih teče spor v obravnavani zadevi, ne spada v navedeno kategorijo dokumentov.

68. Seveda obstaja dodatna kategorija dokumentov, glede katerih lahko poslanec Parlamenta morda zahteva, da se vložijo v spis, in prav na to se nanaša spor med strankama v obravnavani zadevi. Gre za dokaze, ki jih poslanec Parlamenta morda potrebuje pri dokazovanju, da je njegov oziroma njen parlamentarni pomočnik dejansko opravil delo ter da se zadevno delo nanaša na izvrševanje njegovega oziroma njenega mandata, pri čemer so taki dokazi v posesti Parlamenta oziroma druge institucije, organa, urada ali agencije Unije.

69. V zvezi s tem je treba že na začetku navesti, da mora tudi v takih primerih poslanec Parlamenta, na podlagi svojega dokaznega bremena, upravičiti nastale stroške za parlamentarno pomoč. To pomeni, da mora poslanec na zahtevo Parlamenta kljub vsemu pojasniti različne naloge, ki jih je opravil njegov oziroma njen pomočnik v okviru izvajanja parlamentarnih nalog. Vendar pa lahko zadevni poslanec svoje navedbe podpre s sklicevanjem na dokaze, ki so v posesti Parlamenta, oziroma na dokaze, ki jih navedena institucija lahko zahteva od druge institucije, organa, urada ali agencije Unije.

70. Glavna zahteva v zvezi s tem je, da poslanec Parlamenta dovolj natančno navede, na kateri dokaz se njegova zahteva nanaša in kako iz navedenega dokaza izhaja, da so bili stroški parlamentarnega pomočnika dejansko uporabljeni za pomoč in neposredno povezani z izvrševanjem njegovega oziroma njenega mandata. Ta zahteva pa ni izpolnjena, če poslanec zgolj

[29] Glej med drugim sodbo z dne 27. junija 2024, Servier in drugi/Komisija (C-201/19 P, EU:C:2024:552, točka 126).

[30] Glej sodbo z dne 25. oktobra 2011, Solvay/Komisija (C-109/10 P, EU:C:2011:686, točka 54 in navedena sodna praksa).

[31] Glej sklepa z dne 21. marca 2019, Gollnisch/Parlament (C-330/18 P, EU:C:2019:240, točka 63), in z dne 28. novembra 2018, Le Pen/Parlament (C-303/18 P, EU:C:2018:962, točka 63).

[32] Glej sklepa z dne 21. marca 2019, Gollnisch/Parlament (C-330/18 P, EU:C:2019:240, točki 64 in 88), in z dne 21. maja 2019, Le Pen/Parlament (C-525/18 P, EU:C:2019:435, točki 37 in 82 ter navedena sodna praksa).

navede, da je zadevni dokaz mogoče najti v splošno in široko opredeljenih kategorijah dokumentov, na primer v vseh elektronskih sporočilih iz določenega obdobja več let oziroma v celotnem osebnem spisu zadevnega pomočnika, ne da bi dokaze podrobneje opredelil.

71. Pri tem pa velja, kot je Parlament potrdil na obravnavi, da mora navedena institucija zadevni dokaz vložiti v spis ter pri tem ravnati nepristransko in pošteno, v skladu s svojimi nalogami na podlagi načela dobrega upravljanja.[33] Ob upoštevanju omejitev iz člena 41(2) Listine mora Parlament tudi zagotoviti dostop do njih, zlasti kadar na podlagi svoje presoje ugotovi, da iz dokazov, na katere se sklicuje poslanec, ne izhaja, da je njegov oziroma njen parlamentarni pomočnik dejansko opravil delo oziroma da je bilo to delo povezano z izvrševanjem njegovega oziroma njenega mandata.[34]

72. V zvezi z obravnavano zadevo ugotavljam, da ugotovitev Splošnega sodišča v točkah 90 in 91 izpodbijane sodbe ne ustreza razlagi člena 41(2) Listine, kot jo predlagam v predhodnih točkah teh sklepnih predlogov, zlasti glede postopkov izterjave, ki se začnejo na podlagi člena 68 izvedbenih ukrepov v zvezi s statutom. Menim, da je navedeno sodišče napačno razširilo področje uporabe pravice do izjave, pri tem pa ni ustrezno upoštevalo dokaznega bremena poslancev Parlamenta v okviru navedene vrste postopka. Dejansko je Parlamentu brez ustrezne podlage naložilo, naj v navedenem postopku poslancu, na katerega se nanaša ta postopek, posreduje katere koli in vse informacije, za katere se zdi, da so upoštevne za oblikovanje njegovih pripomb, razen če se Parlament lahko sklicuje na upravičene razloge za njihovo nerazkritje.

73. Na podlagi navedenih razlogov menim, da Parlament upravičeno trdi, da je Splošno sodišče napačno razlagalo člen 41(2) Listine in da bi moralo navedeno sodišče pri presoji v postopku na prvi stopnji namesto tega najprej analizirati, ali je oseba TC, da bi se razbremenila svojega dokaznega bremena v postopku izterjave, ki je bil uveden zoper njo, zahtevala dostop do dokazov, ki jih je dovolj natančno opredelila in se njena zahteva ni nanašala na široko opredeljene kategorije dokumentov. Če je odgovor pritrdilen, bi moralo Splošno sodišče nato podrobno analizirati presojo Parlamenta, ali bi bilo z navedenimi dokazi mogoče dokazati, da so bili stroški osebe TC uporabljeni za njenega pomočnika in neposredno povezani z izvrševanjem njenega mandata. V kolikor Splošno sodišče take presoje ni opravilo, je v izpodbijani sodbi napačno uporabilo pravo.

74. Zato menim, da bi bilo treba prvi in peti pritožbeni razlog potrditi.

75. V tej fazi je pomembno spomniti, da prvi odstavek člena 61 Statuta Sodišča Evropske unije določa, da če je pritožba utemeljena, Sodišče razveljavi odločitev Splošnega sodišča. Če stanje postopka to dovoljuje, lahko samo dokončno odloči o zadevi. Lahko pa zadevo tudi vrne v razsojanje Splošnemu sodišču.

76. Ker predlagam, naj Sodišče potrdi prvi in peti pritožbeni razlog Parlamenta, bi bilo treba razveljaviti točki 2 in 3 izreka izpodbijane sodbe,[35] pri tem pa ni treba obravnavati tudi drugega, tretjega in četrtega pritožbenega razloga.

[33] Glej sodno prakso, navedeno v točki 57 zgoraj.

[34] Menim, da tudi kadar presoja Parlamenta potrjuje navedbe poslanca, je treba take dokaze vložiti v spis, pri čemer se upošteva dejstvo, da jih bo treba predložiti sodiščem Unije, če bi prišlo do izpodbijanja končne odločbe Parlamenta v sodnem postopku in bi navedene informacije lahko postale upoštevne v okviru navedenega postopka.

[35] Na točko 1 izreka izpodbijane sodbe razveljavitev ne bi vplivala, saj je v njej navedeno, da se postopek v zvezi z ničnostno tožbo delno ustavi v delu, v katerem se nanaša na izpodbijani sklep in obvestilo o dolgovanem znesku za obdobje med 1. aprilom in 22. novembrom 2016, česar Parlament ne izpodbija.

77. Ker se slednji razlogi nanašajo na izpodbijanje presoje Splošnega sodišča glede zahteve osebe TC za informacije, navedena presoja pa temelji na zmotni predpostavki iz točk 90 in 91 izpodbijane sodbe, je posledično napačna tudi analiza Splošnega sodišča.

78. Nadalje, glede na široko opredelitev kategorij dokumentov, dostop do katerih je zahtevala oseba TC, navedene zahteve v nobenem primeru ne bi izpolnjevale zahteve glede podrobnosti za vložitev v spis, kot je obravnavano v točki 70 teh sklepnih predlogov. Zato predlagam, naj Sodišče v okviru obravnavane pritožbe zavrne drug tožbeni razlog, vložen na prvi stopnji, kot neutemeljen.

79. Nazadnje, glede treh dodatnih tožbenih razlogov, ki jih je tožeča stranka v postopku na prvi stopnji navedla v podporo svoji ničnostni tožbi v postopku pred Splošnim sodiščem in ki na prvi stopnji niso bili obravnavani, stanje postopka Sodišču ne omogoča izdaje končne sodbe glede navedenih tožbenih razlogov v okviru obravnavane zadeve. Zato menim, da bi bilo treba glede navedenih tožbenih razlogov zadevo vrniti v obravnavo Splošnemu sodišču ter pridržati odločitev o stroških.

B. Drugi, tretji in četrti pritožbeni razlog

80. Čeprav za razveljavitev izpodbijane sodbe zadošča že presoja prvega in petega pritožbenega razloga, naj na kratko predstavim še svoja stališča glede drugega, tretjega in četrtega pritožbenega razloga Parlamenta, saj pomenijo dodatno razlogovanje, ki po mojem mnenju vodi do iste ugotovitve.

81. V ta namen navajam, da v okviru navedenih treh pritožbenih razlogov Parlament izpodbija presojo Splošnega sodišča glede zavrnitve posredovanja vsake kategorije informacij, ki jih je oseba TC zahtevala v okviru postopka izterjave, in sicer: (i) vseh njenih elektronskih sporočil iz leta 2015, 2016 in 2019; (ii) njene korespondence s službami Parlamenta glede dela osebe A; (iii) osebnega spisa osebe A, vključno z evidencami glede uporabe njene izkaznice za vstop v Parlament; ter (iv) spis v zadevi, v kateri je bila izdana sodba L/Parlament (T-59/17, EU:T:2019:140). Ker je Splošno sodišče za nekatere od navedenih kategorij uporabilo isto razlogovanje, bom navedeno razlogovanje analizirala z združevanjem navedenih kategorij, pri čemer bom najprej navedla ugotovitve navedenega sodišča iz izpodbijane sodbe.

1. „Vsa elektronska sporočila“, izmenjana korespondenca in evidenca glede uporabe izkaznice osebe A za vstop

82. V zvezi z zavrnitvijo posredovanja „vseh elektronskih sporočil iz leta 2015, 2016 in 2019“ ter izmenjane korespondence glede dela osebe A je Splošno sodišče v izpodbijani sodbi navedlo, da je Parlament zahtevo osebe TC zavrnil predvsem zato, ker je bila v skladu s politiko Parlamenta hramba elektronskih sporočil omejena na 90 dni, izjemoma na eno leto.[36] Splošno sodišče je ugotovilo tudi, da je Parlament obvestil osebo TC, da posredovanja varnostnikov Parlamenta niso bila uradno registrirana in da se podatki z izkaznic za vstop hranijo največ štiri mesece.[37]

83. Splošno sodišče je v zvezi s tem v bistvu ugotovilo, da je bil Parlament od začetka leta 2016 seznanjen s konfliktnim položajem med osebo TC in osebo A glede tega, ali je slednja delo opravljala v skladu s pravili, ki urejajo parlamentarno pomoč. Posledično bi moral Parlament od

[36] Točka 92 izpodbijane sodbe.

[37] Točka 106 izpodbijane sodbe.

takrat zagotoviti hrambo elektronskih sporočil, na podlagi katerih bi bilo mogoče ugotoviti natančno naravo dejavnosti osebe A med postopkom odpovedi pogodbe o zaposlitvi,[38] ter podatkov, ki se nanašajo na uporabo izkaznice za vstop osebe A.[39] Splošno sodišče je nadalje zavrnilo trditev Parlamenta, da bi morali poslanci sami hraniti svoja elektronska sporočila tako, da bi ustvarili osebne datoteke, v katerih bi jih lahko hranili neomejeno dolgo.[40]

84. Razlogovanja Splošnega sodišča ne bi smeli sprejeti predvsem iz naslednjih razlogov.

85. Najprej menim, da Parlament pravilno trdi, da bi se lahko z razlogi, na katere se sklicuje Splošno sodišče, poseglo v načelo svobode mandata poslancev iz člena 6(1) Akta o volitvah in člena 2 Statuta poslancev. Navedeno načelo, ki je ena temeljnih predpostavk neodvisnosti poslancev, onemogoča kakršno koli poseganje, tudi služb Parlamenta, v zaščiteno sfero navedenih poslancev.

86. Vendar pa obveznost, ki izhaja iz izpodbijane sodbe Splošnega sodišča, očitno nalaga Parlamentu, naj poseže v razmerje med poslancem in njegovim pomočnikom. Za izpolnitev te obveznosti bi moral Parlament proučiti korespondenco med njima, in sicer kot korak, ki je potreben pri presoji dokazov, ki bi jih navedeni poslanec pozneje lahko uporabil v okviru postopka izterjave. Podoben pomislek se nanaša na drugo obveznost, ki jo je Splošno sodišče naložilo Parlamentu, in sicer obveznost sprejeti potrebne ukrepe za hrambo podatkov, ki se nanašajo na uporabo izkaznice pomočnika za vstop.

87. Res je, kot trdi oseba TC, da se vsa elektronska sporočila poslancev Parlamenta pošiljajo prek strežnikov te institucije. Vendar pa s pravnega vidika ne pripadajo sferi institucije, ampak sferi poslanca, ki mora biti zaščitena pred kakršnimi koli posegi služb Komisije. V zvezi s tem je v skladu z argumentacijo Parlamenta treba spomniti, da člen 4 Statuta poslancev nedvoumno določa, da se pisni in elektronski zapisi, ki jih je poslanec prejel, pripravil ali poslal, ne obravnavajo kot dokumenti Parlamenta, razen če so bili vloženi v skladu s poslovnikom Parlamenta.

88. Poleg tega menim, da ni dvoma, da ker poslanci Parlamenta nosijo dokazno breme v zvezi z neupravičeno izplačanimi zneski iz naslova stroškov za parlamentarno pomoč,[41] mora poslanec hraniti vsa elektronska sporočila, izmenjana s svojim pomočnikom ali s službami Parlamenta, da jih lahko uporabi v okviru postopka izterjave. Kakršna koli drugačna razlaga bi posegla v ustaljeno sodno prakso, v skladu s katero dokazno breme dejansko nosijo navedeni poslanci, tako kot po mojem mnenju vanjo posega izpodbijana sodba.

89. Nazadnje, poudariti želim, da tudi če se domneva, da je mogoče pravico do izjave razlagati tako, da vključuje obveznost Parlamenta posredovati vse upoštevne informacije, ki jih zahteva poslanec v zvezi s postopkom izterjave, pa iz pravic v členu 41(2)(a) ali (b) Listine ni mogoče sklepati, da mora Parlament voditi spis, še preden se navedeni postopek začne.

90. V zvezi s tem naj zadošča navedba, da v okviru postopka izterjave člen 68 izvedbenih ukrepov v zvezi s statutom določa začetek navedenega postopka, če Parlament na podlagi določenih elementov podvomi o ustrezni uporabi stroškov za parlamentarno pomoč. V obravnavani zadevi

[38] Točka 95 izpodbijane sodbe.

[39] Točki 123 in 124 izpodbijane sodbe.

[40] Točki 100 in 101 izpodbijane sodbe.

[41] Glej zlasti točko 66 teh sklepnih predlogov, ki se nanaša na sodno prakso, navedeno v točki 53 izpodbijane sodbe.

je Parlament začel postopek izterjave zoper osebo TC šele 8. junija 2020, ko ni bilo več mogoče ohraniti zahtevanih elektronskih sporočil, zato jih ni bilo mogoče vložiti v spis zadevnega postopka.

91. Iz navedenega torej izhaja, da ne glede na to, ali se odločitev utemelji na načelu svobode mandata, načelu dokaznega bremena ali pravicah iz člena 41(2)(a) ali (b) Listine, Parlament pravilno trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, da je ugotovilo, da bi moral Parlament ohraniti elektronska sporočila osebe TC iz leta 2015, 2016 in 2019, korespondenco z zadevnimi službami Parlamenta glede dela osebe A in evidenco glede izkaznice osebe A za vstop.

2. Osebni spis osebe A in spis v zadevi, v kateri je bila izdana sodba L/Parlament (T-59/17, EU:T:2019:140)

92. V zvezi z osebnim spisom osebe A in spisom v zadevi, v kateri je bila izdana sodba L/Parlament (T-59/17, EU:T:2019:140), je Splošno sodišče v bistvu navedlo, da je Parlament utemeljil zavrnitev posredovanja informacij s trditvijo, da bi bilo to v nasprotju z Uredbo 2018/1725 in členom 26 Kadrovskih predpisov. [42]

93. Prvič, v zvezi z Uredbo 2018/1725 je Splošno sodišče ugotovilo, da ker so bile informacije, ki jih je zahtevala oseba TC, namenjene za njeno obrambo v postopku izterjave zoper njo, ni mogoče šteti, da spadajo na področje uporabe člena 9(1)(a) ali (b) Uredbe 2018/1725. [43] Kljub temu pa je Splošno sodišče ugotovilo, da pravica do varstva osebnih podatkov ni absolutna, ampak jo je treba obravnavati glede na njeno vlogo, ki jo ima v družbi, in jo kot tako uravnotežiti z drugimi temeljnimi pravicami. [44] Zato bi moral Parlament, na eni strani, pretehtati interes osebe A, da se podatki, ki se nanašajo nanjo, ne posredujejo tretjim osebam, in, na drugi strani, interes osebe TC, da učinkovito predstavi svoja stališča v okviru postopka izterjave, ki je bil uveden proti njej. [45]

94. Drugič, v zvezi s členom 26 Kadrovskih predpisov je Splošno sodišče navedlo, da, kadar je to potrebno za izvrševanje pravice osebe TC do izjave, zaupnosti dokumentov v spisu osebe A ni mogoče uveljavljati zoper osebo TC, ki je poleg tega – kot neposredno nadrejena osebi A – avtorica nekaterih zadevnih dokumentov. [46] Splošno sodišče je dodalo, da Parlament s sklicevanjem na člen 26 Kadrovskih predpisov napačno ni upošteval interesa osebe TC za dostop do nekaterih listin iz osebnega spisa osebe A, da bi lahko koristno predstavila svoje pripombe v okviru postopka izterjave, ki je bil uveden proti njej. [47]

95. Znova menim, da je Splošno sodišče napačno razlagalo in napačno uporabilo člen 9(1) Uredbe 2018/1725 ter člen 26 Kadrovskih predpisov.

96. V zvezi z razlogi, ki se nanašajo na Uredbo 2018/1725, naj navedem, da člen 9(1) navedene uredbe določa, da se osebni podatki prenesejo uporabnikom, ustanovljenim v Uniji, ki niso institucije in organi Unije, le če: (a) uporabnik izkaže, da je prenos podatkov potreben za konkreten namen v javnem interesu, uporabnik pa v primeru, ko obstaja razlog za domnevo, da

[42] Točki 105 in 126 izpodbijane sodbe.

[43] Točke 110, 111 in 123 izpodbijane sodbe.

[44] Točke 114, 115 in 116 izpodbijane sodbe.

[45] Točka 117 izpodbijane sodbe.

[46] Točka 121 izpodbijane sodbe.

[47] Točka 122 izpodbijane sodbe.

bi to lahko posegalo v zakonite interese posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ugotovi, potem ko je na preverljiv način pretehtal različne navzkrižne interese, da je prenos osebnih podatkov za ta konkretni namen sorazmeren.

97. Na podlagi razprav med obravnavo menim, da je treba člen 9(1)(b) Uredbe 2018/1725 razlagati tako, da v okviru postopka izterjave stroškov za parlamentarno pomoč posredovanje osebnih podatkov poslancu o njegovem oziroma njenem parlamentarnem pomočniku lahko šteje za „konkreten namen v javnem interesu“. V zvezi s tem ni mogoče zanikati, da je v javnem interesu, da zadevni poslanec take stroške povrne, če so bili izplačani neupravičeno. Menim, da gre v takem primeru tudi za vprašanje javnega interesa, da se postopek izterjave vodi v skladu s pravicami do obrambe iz člena 41 Listine.

98. Zato je treba na podlagi pravic do obrambe poslanca, zoper katerega je bil uveden postopek izterjave, navedenemu poslancu posredovati osebne podatke o njegovem oziroma njenem akreditiranem parlamentarnem pomočniku, ki so upoštevni za vprašanja, ki se obravnavajo v navedenem postopku in glede katerih se mora zadevni poslanec izjaviti. Vendar pa je mogoče posredovanje teh podatkov odobriti na podlagi člena 9(1)(b) Uredbe 2018/1725 le, če se strogo izpolnjeni pogoji iz navedene določbe.

99. Iz tega sledi, da predhodni premisleki ne morejo upravičiti splošnega razkritja osebnih podatkov pomočnika na zahtevo zadevnega poslanca, ne da bi ta zahtevane podatke dovolj natančno opredelil. Kot sem navedla v analizi prvega in petega pritožbenega razloga, se lahko poslanec, ki mora upravičiti svoje stroške za parlamentarno pomoč, sklicuje na dokaze v posesti Parlamenta, da podpre svoja pojasnila v odgovor na navedeno zahtevo. Vendar mora navedeni poslanec vnaprej opredeliti navajane posebne dokaze in ne sme zgolj zatrjevati, kot je navedeno v točki 70 teh sklepnih predlogov, da je zadevni dokaz mogoče najti v zadevnem osebnem spisu kot splošni kategoriji dokumentov.

100. V obravnavani zadevi je pomembno navesti, da kljub besedilu člena 9(1)(b) Uredbe 2018/1725 iz razlogovanja Splošnega sodišča izhaja, da obstajajo tudi druge okoliščine, s katerimi bi bilo mogoče upravičiti posredovanje osebnih podatkov, ki jih hranijo institucije, organi, uradi ali agencije Unije, tretjim osebam. V kolikor je presoja navedenega sodišča presegla področje uporabe te določbe, je sodišče v izpodbijani sodbi napačno uporabilo pravo pri presoji v zvezi z osebnim spisom osebe A ter spisom v zadevi, v kateri je bila izdana sodba L/Parlament (T-59/17, EU:T:2019:140).

101. V zvezi s Kadrovskimi predpisi iz izpodbijane sodbe jasno izhaja, da je oseba TC od Parlamenta zahtevala, naj ji posreduje celoten osebni spis osebe A. Parlament je navedeno zahtevo zavrnil ter tako razkritje štel za prepovedano s členom 26 Kadrovskih predpisov.

102. Člen 26 Kadrovskih predpisov izrecno določa, da je le uradniku omogočen vpogled v njegov oziroma njen osebni spis, ne pa tudi tretjim osebam. Poleg tega je vpogled v osebni spis uradnika ali drugega člana osebja mogoč le „v pisarnah uprave ali na varnem elektronskem mediju“, posreduje pa se lahko le Sodišču Evropske unije, če se začne postopek v zvezi z uradnikom ali drugim članom osebja.

103. Parlament je torej pravilno presodil, da mu omejitve iz člena 26 Kadrovskih predpisov preprečujejo ugoditi zahtevi osebe TC.

104. Nadalje, v skladu z ugotovitvami iz točk 99 in 100 zgoraj iz izpodbijane sodbe ne izhaja, da se je oseba TC v okviru postopka, v katerem je bil sprejet zadevni sklep, sklicevala na dokumente, ki bi lahko bili vloženi v osebni spis osebe A in iz katerih bi izhajalo, da je oseba A dejansko opravila zadevno delo in da je bilo navedeno delo povezano z izvrševanjem mandata poslanca osebe TC.

105. Iz navedenega torej izhaja, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ko je ugotovilo, da člen 26 Kadrovskih predpisov ne preprečuje razkritja osebnega spisa osebe A osebi TC.

106. Glede na navedeno menim, da Parlament upravičeno zatrjuje, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo pri specifični presoji zavrnitve posredovanja vsake kategorije informacij, ki jih je oseba TC zahtevala med postopkom izterjave, in sicer (i) vseh njenih elektronskih sporočil iz leta 2015, 2016 in 2019; (ii) korespondence, izmenjane med njo in službami Parlamenta v zvezi z delom osebe A; (iii) osebni spis osebe A, vključno s podatki z njene izkaznice, ki omogoča vstop v Parlament; in (iv) spis v zadevi, v kateri je bila izdana sodba L/Parlament (T-59/17, EU:T:2019:140).

107. Drugemu, tretjemu in četrtemu pritožbenemu razlogu bi bilo torej treba ugoditi.

VI. Predlog

108. Na podlagi analize, predstavljene v teh sklepnih predlogih, in na podlagi mojega glavnega predloga, kot izhaja iz točk 74 in 79 zgoraj, Sodišču predlagam, naj:

– razveljavi točki 2 in 3 izreka sodbe z dne 7. junija 2023, TC/Parlament (T-309/21, EU:T:2023:315);

– zavrne drugi tožbeni razlog v zadevi T-309/21;

– zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču, da odloči o tretjem, četrtem in petem tožbenem razlogu v zadevi T-309/21;

– pridrži odločitev o stroških.